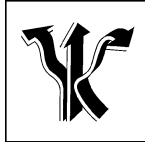

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ПІДГОТОВКИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
“ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ 2006

Підготовлено доцентом кафедри економіки *А. І. Козловою*

Затверджено на засіданні кафедри економіки
(протокол № 10 від 23.01.06)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Козлова А. І. Методичні вказівки щодо підготовки до семінарських занять з дисципліни “Економічна теорія” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2006. — 19 с.

Методична розробка містить пояснювальну записку, плани семінарських занять, контрольні завдання для перевірки знань студентів, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна “Економічна теорія” — це фундаментальна методологічна частина економічної науки, яка розкриває сутність економічних категорій, законів і закономірностей розвитку економічних систем, економічних суб'єктів, господарства країни, світової економіки.

Сучасні реалії суспільного життя потребують економічних знань, всебічного осмислення нових економічних процесів, що відбуваються в економіці країни.

Мета методичної розробки — допомогти студентам усіх фахових спрямувань поглибити свої знання з дисципліни, що відкриває можливості багатоаспектного розуміння економічних процесів і більш глибокого світосприйняття.

Для формування сучасного економічного мислення студенти повинні:

- осмислити сутність фундаментальних перетворень;
- уміти аналізувати форми та етапи реформування економічних відносин;
- ознайомитися з концептуальними підходами різних наукових шкіл;
- опанувати розвиток трансформаційних перетворень і причинних взаємодій;
- з'ясувати, як формуються економічні засади нової цивілізації;
- сформувати систему поглядів щодо розуміння процесів міжнародного співробітництва;
- зрозуміти критерії соціально-економічного прогресу, значимість людського капіталу;
- уміти аналізувати соціально-економічні зміни в минулому та майбутньому.

Для глибшого засвоєння курсу студенти повинні навчитися складати опорний конспект лекцій, використовувати основну і додаткову літературу, періодичні видання, нормативно-правові акти держави.

Мета семінарських занять — закріпити теоретичні знання, отримані на лекціях, для застосування їх в сучасних економічних ситуаціях.

Структурою семінарського заняття є:

- заслуховування матеріалів, підготовлених за планом заняття;
- дискусійне обговорення незрозумілих і важливих зловбоденних проблем;

- заслуховування фіксованих виступів;
- розв'язання тестів і визначення економічних показників розвитку економіки;
- розв'язання економічних задач згідно з тематикою заняття;
- обговорення економічних проблем сьогодення.

Оцінка “відмінно” ставиться за вичерпну відповідь, розуміння матеріалу, логічне мислення, орієнтацію в сучасному розвитку економіки країни, вміння застосовувати на практиці нормативно-правові акти та робити узагальнення.

Оцінка “добре” — за відповідь, яка задовольняє попередні вимоги, але матеріал недостатньо систематизований, висновки не досить глибоко узагальнюють опрацьований матеріал, дається неточне визначення окремих категорій і понять з послідуочим виправлення.

Оцінка “задовільно” — коли студент у цілому розуміє питання, але відповідь неповна, деякі поняття нечітко сформульовані, тести і задачі розв'язує з помилками.

Оцінка “незадовільно” — відповідь студента неправильна і він не може зорієнтуватися в матеріалі, не вміє розв'язувати задачі, не може відповісти на тести і на додаткові запитання, не вміє оцінити реальні економічні процеси.

Здобуті знання з економічної теорії є теоретичним і методологічним підґрунтям для подальшого опанування функціональними і галузевими економічними дисциплінами.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарське заняття 1

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

1. Основні етапи розвитку економічної теорії. Сучасні економічні теорії.
2. Предмет економічної теорії, еволюція його трактування. Місце економічної теорії в системі економічних наук.
3. Специфіка економічного дослідження. Економічні категорії, закони та методи пізнання закономірностей розвитку економічних систем.
4. Функції економічної теорії.

Теми фіксованих виступів

1. Особливості сучасної економічної теорії.
2. Людина як центр економічної системи.

Література [9; 15; 17; 20; 21]

I. Загальні засади економічного розвитку суспільства

Семінарське заняття 2

Тема 2. Економічні потреби та інтереси — рушійні сили соціально-економічного розвитку

Тема 3. Процес суспільного виробництва та його основні фактори

1. Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Все-загальний закон зростання потреб.
2. Теорії мотивації та ієрархії потреб — А. Маслоу, Ф. Герцберга, К. Алдерфера.
3. Благо як засіб задоволення потреб. Діалектичний зв'язок інтересів з потребами.
4. Процес суспільного виробництва та його основні фактори. Межа виробничих можливостей, альтернативні витрати. Виробнича функція.

Теми фіксованих виступів

1. Показники ефективності суспільного виробництва.
2. Економічні суперечності та шляхи їх розв'язання.

Література [9; 10; 16; 21]

Семінарське заняття 3

Тема 4. Економічні системи суспільства

1. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи.
2. Типи та етапи цивілізаційного процесу.
3. Економічні відносини — форма організації економічної системи. Структура економічних відносин.
4. Типи та еволюція економічних систем. Змішані системи. Передіні системи: зміст, риси, суперечності.

Теми фіксованих виступів

1. Еволюція цивілізацій, критерії їх розвитку.
2. Адміністративно-командна та ринкова економічні системи.

Література [9; 10; 15; 16]

Семінарське заняття 4

Тема 5. Власність в економічній системі

1. Власність, її роль в економічній системі. Економічний і правовий зміст власності, її суб'єкти та об'єкти.
2. Специфікація прав власності за Р. Коузом. Форми власності та їх взаємодія.

3. Еволюція відносин власності. Сучасні тенденції.
4. Відносини і форми власності в Україні. Роздержавлення і приватизація.

Теми фіксованих виступів

1. Розвиток відносин власності в Україні.
2. Інтелектуальна власність, її особливості.

Література [3; 9; 15; 18; 19]

II. Загальні основи ринкової економіки

Семінарське заняття 5

Тема 6. *Форми організації суспільного виробництва*

1. Сутність і структура суспільного виробництва. Матеріальне і нематеріальне — ознаки, історичні межі.
2. Вартість товару — споживча вартість, мінова вартість і вартість.
3. Цінність, корисність, рідкісність. Закон спадної корисності.
4. Альтернативні теорії вартості. Закон вартості, його зміст і функції.

Теми фіксованих виступів

1. Внесок українських економістів у теорію вартості.
2. Нове в розумінні товару. Послуга як товар.

Література [9; 17; 18; 21]

Тема 7. *Сутність та еволюція грошей* (для самостійного опрацювання)

Семінарське заняття 6

Тема 8. *Ринок: сутність, функції та умови формування*

1. Виникнення ринку. Суб'єкти та об'єкти ринкових відносин.
2. Риси і принципи функціонування ринку. Функції ринку: регулююча, розподільча, стимулююча, інтегруюча.
3. Сучасні теорії ринку.
4. Структура та види ринку. Їх класифікація.
5. Моделі та шляхи переходу до ринку.

Теми фіксованих виступів

1. Особливості становлення ринкових відносин в Україні.
2. Функції ринкової інфраструктури ринку.

Література [9; 10; 15; 20]

Семінарське заняття 7

Тема 9. Економічний механізм функціонування ринку

1. Попит, закон попиту, цінові та нецінові чинники впливу на попит.
2. Пропозиція — елемент ринкового механізму. Закон пропозиції. Чинники, що на неї впливають.
3. Діалектична залежність попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Надлишок, дефіцит.
4. Еластичність попиту і пропозиції. Механізм ринкового саморегулювання.
5. Конкуренція — сутність, основні види. Закон конкуренції.

Теми фіксованих виступів

1. Методи і способи конкурентної боротьби. Антимонопольне законодавство.
2. Недоліки і переваги ринкового механізму.

Література [9; 10; 17; 20; 21]

Тема 10. Інфраструктура ринку (для самостійного опрацювання)

III. Мікроекономічний рівень господарювання

Семінарське заняття 8

Тема 11. Домогосподарство як суб'єкт мікроекономіки

1. Домогосподарство як суб'єкт ринкових відносин, споживач товарів і послуг.
2. Вибір споживача. Корисність, гранична корисність, закон спадної граничної корисності.
3. Теорія споживання. Закон максимізації корисності.
4. Доходи домогосподарств. Зарплата, що на неї впливає.
5. Заощадження, процент. Рента, дивіденди. Трансфертні платежі.

Теми фіксованих виступів

1. Кругообіг між домашніми господарствами і фірмами.
2. Роль держави в забезпеченні домогосподарств. Трансфертні платежі.

Література [1; 4; 14; 16; 18; 20]

Семінарське заняття 9

Тема 12. Підприємство і підприємництво

1. Капітал — основа підприємницької діяльності, його кругообіг.
2. Оборот капіталу, основний та оборотний капітал. Амортизація.
3. Підприємницька діяльність, її організаційно-правові форми.
4. Малий бізнес, венчурний капітал, франчайзинг.

Теми фіксованих виступів

1. Економіко-правові основи розвитку підприємництва в Україні.
2. Ризики підприємницької діяльності.

Література [1; 4; 13; 14; 19; 21]

Семінарське заняття 10

Тема 13. Капітал і наймана праця

1. Соціально-економічний зміст теорії капіталу. Загальна формула руху капіталу.
2. Капітал і праця. Трудові відносини, їх особливості в сучасній економіці.
3. Вартість робочої сили, дискусійні питання.
4. Винагорода за працю. Види зарплати, взаємозв'язок з продуктивністю праці.

Теми фіксованих виступів

1. Соціальне партнерство у трудових відносинах.
2. Мінімальна зарплата, прожитковий мінімум.

Література [7; 9; 14; 17; 19; 21]

Семінарське заняття 11

Тема 14. Витрати виробництва і прибуток

1. Витрати виробництва: концептуальні підходи до їх визначення.
2. Бухгалтерські та економічні витрати, зовнішні і внутрішні.
3. Граничні витрати, закон спадної віддачі змінного ресурсу.
4. Норма прибутку, чинники, що на неї впливають.

Теми фіксованих виступів

1. Проблема прибутковості підприємств України в сучасних умовах.
2. Прибуток і нормальний прибуток, їх особливості.

Література [2–4; 9; 19; 21]

Тема 15. Ціноутворення в ринковій економіці
(для самостійного опрацювання)

Тема 16. Акціонерні товариства. Корпоративний капітал
(для самостійного опрацювання)

Семінарське заняття 12

Тема 17. Підприємство в аграрній сфері

1. Аграрні відносини, їх зміст і особливості.
2. Земельна рента: абсолютна, диференційна.
3. Монопольна рента, причини її виникнення.
4. Ринок земельних ресурсів, ціна землі. Орендна плата.

Теми фіксованих виступів

1. Особливості розвитку агропромислової інтеграції в Україні.
2. Проблеми власності на землю в Україні

Література [5; 8; 16; 19; 20]

IV. Функціонування національної економіки та економічне зростання

Семінарське заняття 13

**Тема 18. Макроекономічний рівень господарювання
та його показники**

1. Суспільне відтворення: сутність, типи.
2. Суспільний продукт, його форми, методи обчислення.
3. Валовий внутрішній продукт (ВВП), номінальний і реальний ВВП, дефлятор ВВП.
4. Національний дохід (НД), його розподіл і перерозподіл, особистий дохід, дохід у використанні громадян.

Теми фіксованих виступів

1. Національне багатство: його сутність, структура і проблеми відтворення.
2. Основні методологічні принципи системи національних рахунків.

Література [9; 15; 17; 18; 20]

Семінарське заняття 14

**Тема 19. Економічне зростання та циклічний характер
розвитку економіки**

1. Економічне зростання: сутність, типи, чинники, показники.

2. Роль нагромадження капіталу, інвестицій та інновацій в економічному зростанні.
3. Кейнсіанська модель динамічної рівноваги. Концепція нульового економічного зростання.
4. Економічні цикли, причини виникнення, фази.

Теми фіксованих виступів

1. Неокласична модель економічного зростання.
2. Етапи дослідження природи економічних циклів.

Література [9; 19–21]

Семінарське заняття 15

Тема 20. Відтворення робочої сили і зайнятість

1. Відтворення робочої сили, чинники розширеного відтворення.
2. Ринок праці та особливості його функціонування.
3. Соціально-економічний зміст і форми прояву зайнятості.
4. Безробіття, його види і наслідки.

Теми фіксованих виступів

1. Механізм державного регулювання зайнятості.
2. Еволюція теоретичних концепцій ринку праці.

Література [1; 3; 5; 8; 10]

Тема 21. Державне регулювання ринкової економіки (для самостійного опрацювання)

Семінарське заняття 16

Тема 22. Фінансова система. Державний бюджет

Тема 23. Грошово-кредитна система

1. Фінансова система та фіскальна політика держави.
2. Принципи і функціонування кредитних відносин. Позичковий процент.
3. Структура сучасної кредитної системи. Банківська система. Облікова ставка.
4. Зміст і причин виникнення інфляції. Крива Філіпса. Антиінфляційна політика України.

Теми фіксованих виступів

1. Особливості формування банківської системи в Україні.
2. Державний бюджет, його доходи і видатки.

Література [6; 8; 11; 19; 20]

**Тема 24. Доходи населення і соціальна політика держави
(для самостійного опрацювання)**

**V. Теоретичні основи світової економіки
Семінарське заняття 17**

Тема 25. Сучасна світова економіка

Тема 26. Форми міжнародних економічних відносин

1. Економічний зміст та етапи розвитку світового господарства.
2. Міжнародна економічна інтеграція.
3. Міжнародні валютні відносини. Валютний ринок.
4. Міжнародні валютно-фінансові відносини.

Теми фіксованих виступів

1. Проблеми та особливості входження України в СОТ.
2. Відносини України та ЄС.

Література [9; 14; 15; 18; 20]

**Тема 27. Економічні аспекти глобальних проблем
(для самостійного опрацювання)**

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Для перевірки знань студенти виконують контрольні роботи наприкінці I і II семестрів. Кожному студенту дається окреме завдання для самостійного виконання.

Складність кожного завдання оцінюється в 0,5 бала. Контрольна робота містить десять завдань.

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ
ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ**

I семестр

Варіант 1

1. Дайте визначення поняття: цивілізація.
2. Поясніть або намалюйте схему: модель ієрархії А. Маслоу.
3. Сформулюйте закон обмеженості ресурсів.
4. Сформулюйте закон спадної віддачі змінного ресурсу.
5. Напишіть стадії обігу промислового капіталу.

6. Якщо збільшиться швидкість обігу грошей, що буде з кількістю паперових грошей?
  - А) Збільшиться.
  - Б) Зменшиться.
  - В) Залишиться без змін.
7. Підприємець прагне скоротити витрати виробництва, щоб:
  - А) Зменшити кількість працівників і зарплату.
  - Б) Не допустити конкурентів на свій ринок.
  - В) Збільшити прибуток.
8. Про який тип економічної системи йдеться?
  - А) Свобода підприємництва.
  - Б) Відсутність конкуренції.
  - В) Вільне ціноутворення.
  - Г) Різноманітність форм власності.

9. *Задача*

Розрахувати прибуток підприємства, якщо його валові доходи за рік склали 900 тис. грн, валові витрати — 500 тис. грн, амортизація основних засобів — 50 тис. грн.

10. *Задача*

За даними обчислити ВВП (млрд грн.): амортизація — 50, заробітна плата з нарахуваннями — 280, прибуток — 60, непрямі податки — 170, % від заощаджень — 10, рента — 5.

Варіант 2

1. Дайте визначення поняття: потреба, економічна потреба.
2. Поясніть або намалюйте схему: основні структурні елементи економічної системи.
3. Сформулюйте закон грошового обігу.
4. Сформулюйте закон максимізації корисності.
5. Напишіть форми кругообігу капіталі (назви і формули).
6. Які типи ринків належать до моделі кругообігу?
  - А) Грошовий.
  - Б) Ринок товарів і послуг.
  - В) Ринок ресурсів і ринок товарів (послуг).
7. Акціонерне товариство — це:
  - А) Об'єднання людей для спільної господарської діяльності.
  - Б) Колектив співвласників, частина яких володіє акціями.
  - В) Колектив співвласників, які всі володіють акціями.

8. Для змішаної системи економіки характерні такі ознаки:

- А) Відсутність конкуренції.
- Б) Панування державної форми власності.
- В) Різноманітні форми власності.
- Г) Різноманітні форми господарювання.

9. *Задача*

Розрахувати кількість оборотів основного капіталу за рік, коли один оборот безперервного виробництва триває 5 днів.

10. *Задача*

Розрахувати матеріалоемність і матеріаловіддачу.

Витрати сировини та матеріалів на виробництво продукції — 500 млрд грн. Обсяг випуску продукції — 1500 млрд грн.

Варіант 3

1. Дайте визначення поняття: трудовий колектив і договір наймання.
2. Поясніть або намалюйте схему: взаємозв'язок потреб і виробництва.
3. Сформулюйте закон спадної граничної корисності.
4. Сформулюйте закон вартості, його сутність.
5. Напишіть формулу: структура вартості товару за К. Марксом.
6. Що показує модель кругообігу ресурсів?
  - А) Процес формування ринкових цін.
  - Б) Взаємодію економічних факторів.
  - В) Взаємодію між ринковими суб'єктами.
  - Г) Взаємовідносин між роботодавцем і працівником.
7. Власники акцій отримують частину прибутку корпорації у формі:
  - А) Відсотка.
  - Б) Збільшення вартості капіталу.
  - В) Дивідендів.
  - Г) Заробітної плати.
8. Що є постійними витратами?
  - А) Орендна плата.
  - Б) Плата за сировину.
  - В) Плата за електроенергію.
  - Г) Плата за паливо.

9. *Задача*

Розрахувати рентабельність підприємства, якщо прибуток за рік становив 100 тис. грн, а витрати на виробництво продукції 500 тис. грн.

10. *Задача*

Розрахувати швидкість обігу грошової одиниці, якщо в обігу грошей 87 млн грн, сума товарів для реалізації — 300 млн грн, з них продано у кредит — 60 млн, сума платежів за боргами минулих років — 70; взаємне погашення платежів — 20 млн грн.

II семестр

Варіант 1

1. Дайте визначення поняття: національне багатство.
2. Поясніть або намалюйте схему: структура фінансової системи.
3. Сформулюйте психологічний закон Дж. Кейнса.
4. Сформулюйте закон зростання кваліфікації працівників.
5. Напишіть формулу валової доданої вартості (ВДВ).
6. Який показник характеризує розвиток економіки країни?
  - А) Номінальний ВВП.
  - Б) Реальний ВВП.
  - В) Середня заробітна плата.
  - Г) Середній дохід на душу населення.
7. Політику уряду щодо регулювання грошової маси називають:
  - А) Монетарною.
  - Б) Грошово-кредитною.
  - В) Економічною.
  - Г) Фіскальною.
8. Яке співвідношення грошових агрегатів правильне?
  - А) $M2 = M3 - M4$.
  - Б) $M1 = M2 - M0$.
  - В) $M4$ більше за $M3$.
  - Г) $M3 = M1 + M2$.

9. *Задача*

На скільки відсотків зросте реальний ВВП, якщо номінальний ВВП зріс за рік на 14 %, а рівень цін підвищився на 7 %?

10. *Задача*

Витрати на 1 т зерна на гіршій землі становлять 600 грн. Для розширеного відтворення господарству потрібен прибуток з 1 т 150 грн. Ціна на зерно на ринку становить 770 грн за 1 т. Якою буде абсолютна земельна рента?

Варіант 2

1. Дайте визначення поняття: суспільне відтворення.
2. Поясніть або намалюйте схему: типи економічного зростання.
3. Сформулюйте закон А. Оукена.
4. Сформулюйте закон зростання кваліфікації працівників.
5. Напишіть формулу визначення ВВП за витратним методом.
6. Ознаки інфляції.
  - А) Зростання цін і товари.
  - Б) Зростання номінальних доходів населення.
  - В) Зростання обсягів випуску продукції.
  - Г) Зростання реальних доходів населення.
7. Показник рівня життя населення:
  - А) Рівень інфляції.
  - Б) Рівень зайнятості.
  - В) Реальний доход на душу населення.
  - Г) Номінальний доход на душу населення.
8. Хто повинен вирішувати глобальні проблеми?
  - А) Високорозвинені країни.
  - Б) Країни Близького Сходу.
  - В) Китай.
  - Г) Усі країни.

9. Задача

Розрахувати темпи зростання номінального і реального ВВП, якщо за рік номінальний ВВП зріс з 275 млрд грн до 350 млрд грн, а індекс цін – з 1,08 до 1,25.

10. Задача

Розрахувати, скільки грошей потрібно ввести в обіг, якщо грошова маса на початок року становила 100 млрд грн. Кількість обороту за рік – 5, а протягом року було реалізовано товарів і послуг на суму 600 млрд грн.

Варіант 3

1. Дайте визначення поняття “фінанси”.
2. Поясніть або намалюйте схему “типи безробіття”.
3. Сформулюйте фактори, що впливають на міжнародні економічні відносини (МЕВ).
4. Сформулюйте закон зростання продуктивності праці.
5. Напишіть формулу визначення особистого доходу.

6. Економічне зростання — це:
- А) Збільшення обсягу випуску продукції у фактичних цінах.
  - Б) Збільшення обсягу капіталу підприємств.
  - В) Збільшення обсягу номінального ВВП на душу населення.
  - Г) Тривале збільшення реального ВВП.
7. Глобалізація — це:
- А) Сукупність взаємопов'язаних економік.
  - Б) Цілісне всесвітньооб'єднане господарство.
  - В) Економічна залежність одних країн від інших.
  - Г) Відокремлення економік різних країн.
8. Що належить до глобальних проблем?
- А) Економічний розвиток окремих країн.
  - Б) Забезпечення людства ресурсами.
  - В) Зменшення видатків до бюджету.
  - Г) Посилення міжрегіональних конфліктів.

9. *Задача*

Розрахувати реальну заробітну плату, якщо номінальна заробітна плата дорівнює 1000 грн, а індекс споживчих цін становить 1,20.

10. *Задача*

Землевласник отримує щорічно 6000 грн ренти, банк виплачує своїм вкладникам 5 % річних. За якою ціною буде продано земельну ділянку і як зміниться ціна землі, якщо банківський відсоток знизиться з 5 до 3 %?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Закон України “Про підприємництво в Україні”* // ВВР України. — 1991. — № 24. — С. 272.
2. *Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств”* зі змін. і допов. від 24 грудня 2002 р. № 349-IV.
3. *Закон України “Про власність”*. — К.: Парлам. вид., 1998.
4. *Господарський кодекс України: Офіційний текст*. — К.: Кондор, 2004.
5. *Земельний кодекс України* від 25.10.01 № 2768-111 // Уряд. кур'єр. — 2001. — 15 листоп.

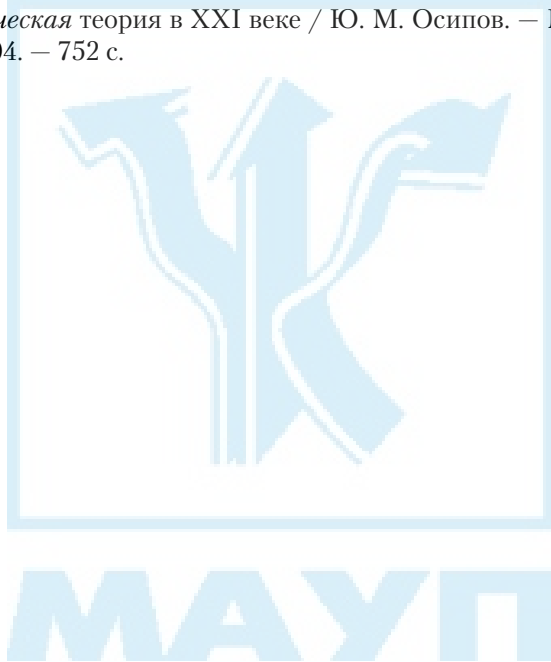

6. *Гальчинський А. С., Єщенко П. С., Палкій Ю. І.* Основи економічних знань: Навч. посіб. — 2-ге вид. — К.: Знання-Прес, 2003. — 543 с.
7. *Економіка підприємства:* Навч. посіб. / За ред. С. Покропивного. — К.: КНЕУ, 2000.
8. *Економічна політика:* Навч. посіб. / О. О. Беляєва, А. С. Бебело, М. І. Діба. — К.: КНЕУ, 2005. — 287 с.
9. *Економічна теорія: політична економія* / За ред. В. Д. Базилевича. — 4-те вид. — К.: Знання-Прес, 2005. — 615 с.
10. *Економічна теорія: макро- і мікроекономіка:* Навч. посіб. / За ред. З. Ватаманюка, С. Панчишина. — К., 2001. — 280 с.
11. *Зятковський І. В.* Фінанси підприємств: Навч. посіб. — К.: Кондор, 2002.
12. *Макаровська Т. П., Бондар Н. М.* Економіка підприємства. — К.: МАУП, 2003. — 297 с.
13. *Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І.* Основи підприємницької діяльності: Навч. посіб. — К.: Академія, 2001.
14. *Мочерний С. В.* Економічна теорія: Підручник. — К.: Академія, 2004. — 856 с.
15. *Основи економічної теорії: політекономічний аспект:* Підручник / За ред. Г. Климка, В. Несторенка. — 5-те вид. — К.: Знання-Прес, 2004. — 615 с.
16. *Основи економічної теорії: Підручник* / За ред. В. Предборського. — К.: Кондор, 2002. — 621 с.
17. *Політична економія:* Навч. посіб. / За ред. В. О. Рибалкіна, В. Г. Бодрова. — К.: Академвидав, 2004. — 672 с.
18. *Політекономія:* Навч. посіб. / За ред. Г. А. Оганяна. — К.: МАУП, 2003. — 519 с.
19. *Рибалкін В. та ін.* Основи економічної теорії: Навч. посіб. — К.: ВЦ “Академія”, 2003. — 355 с.
20. *Чепінога В. Г.* Основи економічної теорії: Навч. посіб. — К.: Хрінком-Інтер, 2003. — 456 с.

Додаткова

1. *Білоус О.* Глобалізація і національна стратегія України. — К.: Броди-Просвіта, 2001. — 300 с.
2. *Білоус О.* Економічна система глобалізму. — К.: КНЕУ, 2003. — 280 с.

3. *Вступ України до СОТ: новий виклик економічній реформі* / За ред. І. Бурковського. — К.: Альфа-Принт, 2003. — 291 с.
4. *Гальчинський А.* Теорія грошей: Навч. посіб. — К.: Основи, 2001. — 235 с.
5. *Європейський Союз: основи політики, інституційного устрою та права:* Навч. посіб. — К.: Заповіт, 2004. — 370 с.
6. *Міжнародна економіка: Підручник* / А. П. Румянцев. — К.: Знання-Прес, 2003. — 480 с.
7. *Павловський М.* Макроекономіка перехідного періоду. — К: Техніка, 1999. — 334 с.
8. *Экономическая теория в XXI веке* / Ю. М. Осипов. — М.: Экономист, 2004. — 752 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Плани семінарських занять.....	4
Контроль знань студентів	11
Контрольні завдання для перевірки знань студентів.....	11
Список літератури.....	16

Зам. № ВКЦ-2560

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП